

ПУХТА ҲОЗИРЛИК

Чиноз туманидаги Турсуной Охунова номли жамоа ҳужалигида утган йили галладан юқори ҳосил олиб, вилоятда биринчилар қаторида режа урдаланган. Кузда экилган 339 гектар майдондаги галла айна кунда тулик бошқоқлади. Барча майдонлар тула уғитланрилиб, охириги сув берилмоқда.

Албатта, урим-йигим палласида деҳқон меҳнатининг самараси кўп жиҳатдан техникага боғлиқ. Шу кунларда мавжуд урим агрегатлари тула таъмирланиб, қайта қуриқдан утказилди.

— Ҳар бир агрегатга уч нафардан механизатор бир-китганимиз, — дейди ҳужалик бошқаруви раиси Набижон Бектуров. — Шу ойнанинг охирида дастлабки уриш ишларини бошлаш ниятидамиз. Бунинг учун майдонлар атрофи техникага мослаштирилипти. Шунингдек, мавсумда иштирок этайдиган механизатор ва уримчиларни рағбатлантириш, улар меҳнатига янгила услубда ёндошишнинг чора-тадбирлари ишлаб чиқилган. Уримда алоҳида уртак курсатган механизаторга ҳар гектар ердаги галлани нест-нобудеиз йиғиштириб олганлиги учун 100 килограмм галла ва мавсум охирида битта новос берилди. Бундан қуланган мақсад мавсумни нобудгарчиликларсиз қисқа муддатда якунлаш.

Ҳозир ҳужаликда 20 дан ортиқ оилавий ижарачилар мавжуд. Утган йили улар катта даромад олдилар. Чунончи, Алиер Абдуҳоқов гектаридан 28 центнер урнига 32,5 центнер хирмон кутариб, 70 минг сум даромад қилди. Шунингдек, Ортиқ Ҳайдаров, Хурсанд Султонов, Абдуҳамид Исоқовлар каби фермер ҳужаликларидан ҳам ҳосил юқори бўлди.

Айни кунларда ҳужаликнинг барча бригадаларида галлага ишлов бериш жадаллашмоқда. Жамоа ҳужалиги аъзоларининг бу йилги галла ҳосилдани умидлари катта. Гектаридан 37 центнердан сифатли дон олиб, 950 тонналик хирмон яратишда ҳукуматимизнинг деҳқонларга яратиб бераётган шарт-шароити, имтиёзлар улар кучи қўшмоқда.

Х.САМИЕВ.

Республикамиз галлазорларида бошқоқлар кун сайин донга тўлмоқда. Денгиздек қайқалаётган далалар ҳосили чўғидан бободехқон мамнун. Чунки у куздаёқ ниҳолларни ундириб олди, озиқлантирди. Об-ҳаёт бериб парварошнинг меҳрига етказди.

Урим-йигим мавсуми яқинлашмоқда. Ҳўш, ҳосилнинг бир миққолини ҳам нобуд қилмай йиғиштириб олиш юзасидан қандай ишлар амалга оширилмоқда? Республика қишлоқ ҳужалик вазирининг биринчи ўринбосари Мансур Султонов билан суҳбатимиз ана шу ҳақда бўлди.

— Дони мўлнинг ризқи ҳам мўл бўлади. Галла мушқилиги йўлидаги саёй-ҳаракатлар самараси насибамизнинг бутун бўлишидан дарак бермоқда. Мамлакатимизда кейинги уч йил мобайнида бошқоқли дон экинлари майдони қарийб ўн баравар кенгайди. Утган йили галлакорларимизнинг филокорона меҳнати туфайли тарихда биринчи марта уч миллион тоннага яқин дон етиштирилди. Бу йилги режа янада улкан. Куз фаслидаёқ 1 миллион 700 минг гектар майдонга бугдойнинг «Интенсивний», «Сангзор-8», «Енбош», «Безостая-1», арпанинг «Қарий», «Темур», «Ойқор» каби серҳосил навлари сепилди. Андижонликлар «Спартанка», «Скифянка» навлари бугдой уруғларини экиди. Галлазорларда етилаётган ҳосил салмоғи навлар билан танланганини исботлаб турибди.

Бу йил сугориладиган ерлардан 33, далаи ерлардан эса камиди 10 центнердан ҳосил кутариш, яъни хирмонни турт ярим миллион тоннага етказиш вазифаси турибди. Айни пайтда деҳқонларнинг шашти бадалди. Республика Президентининг «Қишлоқ ҳужалик ишлаб чиқаришини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш

чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони уларнинг руҳини кутариб юборди. Етиштириладиган ҳосилда давлат буюртмасининг 50 фоиз қилиб белгилангани ҳам рағбатни янада ошир-

— Дарҳақиқат, галла урими масъулиятли вазифа. Афсуски, утган мавсумда мавжуд комбайнлар тула қувват билан ишламади. Уларни таъмирлашда юзакчиликка йўл қўйилди. Натижада дон ўз вақтида урилмади. Қўшни республикалардан техника ва ишчи кучи жалб этилди. Айрим туманларда хашарчи механизаторларга уриб-янчиб берган ҳосилнинг 10-15, ҳатто 20 фоизи иш ҳақи сифатида тарқатилди. Аммо, ўз механизаторларимиз негандир бу имтиёздан етарли фойда-

ушим комбайнлари ҳам бу йил далага чиқди. Замонавий техникани бошқариш учун 600 нафар механизатор, юзга яқин муҳандис-механик тайерланди. Улар учун Янгийулдаги Ўзбекистон машина-синов станциясида амалий-назарий машғулотлар ўтказилди.

Мавсумда галлани нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш учун барча имкониятлар ишга солинадилар. Хусусан, қўшни Қозғистон, Тожикистон, Қирғизистондан мингдан зиёд комбайн галла уримида иштирок этади. Ўз навбатида биз ҳам қардошларимизга урим-йигимда кўмак берамиз. Етиштириладиган донни уриб-янчиш билан бирга уни ташиш, сақлаш борасида ҳам зарур тадбирлар белгиланмоқда.

Республикамиз деҳқонлари олдига яна бир муҳим вазифа турибди. Ҳалемай, 1 миллион 200 минг гектар сугориладиган ер галладан бўшайди. Бу майдонларга зуллик билан ишлов бериб, пахта, сабзавот ва озуқа экинлари экиш лозим. Бултур қўшн хужаликлар галладан бўшаган майдонларга пахта экиб 20 центнердан ҳосил олди.

Хулоса қилиб айтганда, катта меҳнат эвазига етиштириладиган неъматни қисқа муддат ичида йиғиштириб олиш республикамиз галлакорларининг шарафли вазифасидир. Иймонимиз қимматли, бу йилги дон заҳиралари баракали бўлади.

П. НИШОНОВ,
Н. ДУШАЕВ,
ЎЗА МУХБИРИ.

МИРИШКОРЛАР ДАЛАСИДА

Маълумки, галлачиликда айни кунлардаги парвариш кўп нарсани ҳал этади. Ҳосил берадиган бўлишини шу даламларда саёй-ҳаракат белгилайди. Майсала баҳор ойларида қониб сув ичса, кузланган ҳосили олиш мумкин. Айниқса, чўш шароитида экинлар икки ярим, уч марта сугорилса, муҳалдаги дон умийди. Кўп йиллик тажрибалардан омилкорлик билан фойдаланиладиган ҳужаликларда галла майсаларини сугориш, озиқлантириш ағротехника талаблари даражасида ўтказилапти. Бу ўсишнинг яхши ривожланиши, бошқоқлашга имкон яратди.

Алишер Навоий номли жамоа-ширкат ҳужалиги Ўзбекистон пахтачилик илмий-техник институтининг Қасби туманидаги таъин намуна ҳужалиги саналади. Ҳужалик иқтисодиетида пахта ва галла муҳим ўрин тутади. Сунгги йилларда у ерда ҳам бошқоқли дон майдонлари кенгайтирилиб, гектарлар

ҳосилдорлиги оширилди. Галлачиликда алмашлаб экиш жорий этилаётганлиги боис гектаридан 50-60 центнердан хирмон кутаришдан бригадалар, звенолар қўйилмоқда. Айниқса, утган йилги натижалар қўнғончи бўлди. 1120 гектар майдондаги арпа ва бугдойдан юқори ҳосил олинди. Жамоа бўйича 3983 тонна дон тайерланди. Унинг 2512 тоннаси давлатга сотилди. 16 миллион сумдан ортиқ даромад қурилди. Унинг 10 миллион сумдан ортиқ соф фойдани ташкил қилди. Бир центнер дон етиштириш тан-нарихи 204 сум 79 тийинга тушди. Бу бозор иқтисодиети шароитида юқори қўрсаткичдир.

Уруғчиликка иқтисодлаштирилган ижарачилар сонини ҳам ҳужаликда йил сайин ортиб борапти. Ижарачилар бугдойнинг «Санзор-4», «Санзор-8», арпанинг серҳосил «Болтаи» навларини экомқдалар. Шунинг эвазига жамоа меҳнат ахли қўшни туман ва жамоа-ширкат ҳужаликларига буюртма бўйича уруғлик дон сот-

моқда. Бу йил галлакорларнинг аҳли янада баланд. Улар 1100 гектар майдонда бугдой, 400 гектар майдонда арпа парваришлайшапти. Мавжуд 1500 гектар ерда 5380 тонна ҳосил олинди ҳисоб-кўраб. Бу 1995 йилга нисбатан 1750 тонна кўп демакдир. Бош иштирокчи Бахтиёр Тўхтасевнинг айтишича, ҳар гектар ердан олинган ҳосилни 40 центнерга етказиш, яъни дон салмоғини 6000 тоннадан ошириш кузда туғилапти. Давлат буюртмаси бўйича 2665 тонна галла топшириш мўлжалланган. Ният эса 3 минг тоннага етказиб бериш.

Ҳосилдорлик ошарсас, омборлар донга тулаверди. Эл-юртда маъмуриятлик бўлади. Ҳужалик раҳбарларининг мақсади бу йил 1000 тоннага яқин галлани аҳолига арзон нархларда сотиш. Б. Тўхтасевнинг ҳисоб-китобларига қараганда галланинг узидан 35 миллион сум даромад олиш, соф фойдани 12-15 миллион сумга етказиш режалаштирилган.

ЖўРА ЮСУПОВ.

Озарбайжон ва Грузия Президентлари таклифига биноан

Озарбайжон Республикаси Президенти Гейдар Алиевнинг таклифига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов шу йил 27 май кўни расмий таширф билан Озарбайжон Республикасида бўлади.

Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзеининг таклифига биноан Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов шу йил 27-28 май кўнлари расмий таширф билан Грузияда бўлади.

ТЕХНИКА ЎРИМ-ЙИГИМГА ШАЙМИ?

Мамлакатимиз жанубида галла урими бошланай деб қолди. Бошқоқлар булиқлиги мўл ҳосилдан дарак бермоқда. Сурхондарёликлар урим-йигим мавсумига тайергарликни ҳар галлидан анча олдин бошлаган бўлсаларда, бу боралда қилинган иш кўнгилдагидек эмас. — Мавжуд 589 та комбайннинг 500 таси ҳозирдаёқ таъмирлан чикарилди, — дейди вилоят «Қишлоқ-ҳужаликташминоттаъмир» бирлашмаси раиси А.

Ҳайдарқулов. — Бу йил ПК-3М русумли 29 та тиркама комбайн ҳам сотиб олдик. Америкадан 25 та «КЭЙС» комбайни келтирилиши ҳам кутилди. Вилоятда бу йил 106 минг гектар сугориладиган, 23 минг гектар лалми ерда галла етиштирилипти. Ҳосилни нобуд қилмай, қисқа вақт ичида уриб-йигиб олиш учун барча техникадан унумли фойдаланиб, ишни икки-уч сманала ташкил этишга туғри келади. Бу эса барча ички имкониятларни ишга солиш, зарур эҳ-

тиёт қисмлар заҳирасини вужудга келтиришни ташкил этади. Бироқ айрим жойларда, жумладан, Қизилқум, Музробод, Шеробод туманларида урим-йигимга тайергарлик қуришда ута сусткашликка йўл қўйилмоқда, техникани шайлаш, уни зарур эҳтиёт қисмлар билан таъминлашга етарли эътибор берилмапти.

Ч. ТЎХТАЕВ,
ЎЗА МУХБИРИ.

ИККИНЧИ ИШЛОВГА КИРИШИЛДИ

Усмон Юсупов тумани деҳқонлари жорий йилда 13 минг гектар ерга чигит қандаб, 32 минг тонналик хирмон яратишни режалаштиришган. Далаларда ишлатилаётган 150 дан ортиқ чопиқ тракторлари мавжуд. Шу кунгача 3 минг гектардан зиёд майдондаги гуза ниҳоллари-

га дастлабки ишлов берилди. — Туманимиз миришкорлари асосий майдонларда гузанинг «Бухоро-6» ва «С-6530» навларини парваришламоқдалар, — дейди туман ҳокими Ё.Турсунов. — Айни пайтда «Жейнов» ва «Миришкор» жамоа-ширкат ҳужаликларидан гузанинг иккинчи

ишлови бошланди. Ҳа, барча ҳужаликларда ишлар қизгин паллага кирди. Механизаторлар гузаларга ишлов бериш билан бирга ниҳолларни озиқлантиришяпти. Заршуносларнинг унумли ишлаб, ҳордиқ чиқаришлари учун зарур шароит яратилган.

Ш. СУЛТОНОВ

КАЙФИЯТ АЪЛО

Қуқлам меҳнат билан фойдали Сайхунобод туманидаги Гулистон ширкатлар уюшмаси деҳқонлари ҳам баҳорги экин-тиқини ишларини уюшқоқлик билан якунлаб, мавжуд 1512 гектардаги чигитни бекам кусти ундириб олдилар. Шу кунларда гуза қатор оғралига ишлов бериш, уғитлантириш ва янагалаш ишлари кенг тус олган. Далаларда меҳнат қилаётган 1000 нафардан ортиқ деҳқонлар эл ризқини яратиш йўлида фидойилик қўрсатишмоқда.

Ҳозир бу ерда 31 та пахтачилик, 116 та галлачилик ва 26 та пиллачиликка иқтисодлашган оилавий фермерлар фаолият қўрсатмоқда.

Ишбилармонлик йўл топчак, деҳқончасига айтганда — қозон ҳам, чумич ҳам мойга тулаяпти. Утган йили ҳужаликдаги деҳқон фермерларнинг ҳар бири урта ҳисобда 40-47 минг сумдан соф даромад қилди. Бу эса ўзоқ йиллардан буён «арава»нинг тортолмаси қаватган жамоани иқтисодий унглинишга ҳам асосий омия бўлди. Галлачиликда ҳам муҳим натижага эришилди.

Манфаатдорлик — ишда унум келтиради, деб бекорга айтишмаган. Бугунги кунда ҳужаликда фаолият қўрсатётган 31 та деҳқон фермер ҳужалигининг ҳар бирида урта ҳисобда 3-5 гектар ер мавжуд. Уларни керакли уғит, эқили, техника ва қисмлар билан таъминлаш маъмуриятнинг зиммасида.

Баҳорнинг анча кечикканлигига қарамай далалардаги ниҳоллар баравар бўлиб, ағротехника ишлари жадаллашмоқда. Деҳқонларнинг айтиш-

ларича ниҳоллар ривож 1992-1994 йилларга нисбатан 15 кун олдинда борапти.

— Ширкатлар уюшмаси тасарруфида 4008 гектар сугориладиган ер мавжуд, — дейди бошқарув раиси Раҳимжон Қосимов. — 1240 гектарга кузги галла, 1512 гектар майдонда пахта ва қолган майдонларда ҳам деҳқончиликнинг барча турлари мавжуд. Мухими, ерлар ўз егасига топирилган, ҳужалик ишлаб чиқариш тубдан узгарди. Албатта, деҳқонлар манфаатдорлиги туфайли иқтисоди-миз унглинаётган бўлса, иккинчилан, узаро шартнома-нинг афзалликлари ҳам асосий урин тутаяпти. Ҳозирча 173 та ижарачидан бирортаси ҳам шартларни бузган эмас. Улар уртасида узаро мусобақалар йўлга қўйилиб, гоилилар ҳар ойда рағбатлантириляпти.

Ҳужалик марказида ташкил этилган 21 та кичик қорхона, 3 та тегирмон, 2 та миллий дурдадорлик ва заргарлик устоналари, 3 та сартарошхона ва ҳаммом, маиний хизмат қўрсатиш шохобчалари аҳоли хизматида.

Далаларда эса ишлар қизгин. Гузалар ўз вақтида озиқлантирилмоқда. Миришкорлар кайфияти баланд. Режалари — жорий йилда 30 центнердан барака хирмони кутариш. Анорбой Бердиров, Урол Очилов, Турдали Исмаилов, Холмуҳамид Боймуродов, Зулфия Очилова, Эгам Уролов, Абдували Очилов, Борис Белов, Қаҳқор Оролов каби ўз қасбининг устаслари масъулиятли паллада ҳар лақиқани танимат билиб, меҳнатда қўнчиликлари намуна бўлишяпти.

Абдусами ҲАҚБЕДИЕВ, «Қишлоқ ҳаёти» мухбири.

КЎЗ ҚУВНАЙДИ

Сифатли ишлов — мўл ҳосил тарови. Бунинг асосида бўлиб қолган деҳқонларнинг ишлов ишлари кўп қисмида ширкатлар уюшмаси миришкорлари гуза парваришини соғ олди боришяпти. Қуқлам-қуқлам буй чўшатган гуза қатор оғралига ишлов бериш, озиқлантириш билан қўшиб олиб бориляпти. — Бу йилги режамиз 3.170 тонна. Эрта куқламда 3.700 гектар майдонга чигит қалади, — дейди ҳужалик раҳбари Ўрабек Ёрқасев. — Кайфиятга кўз парса боғлиқ. Деҳқон қўшқарилган меҳнат қилса, иш унуми ошади.

Бунга бригадаларда ниҳолларга ишлов бериш қизгин. Ҳужалик асосан галла ва пахта етиштиришга иқтисодлашган. 1750 гектар майдондаги галла бошпоқ чикарилди. Айниқса, сувли ерлардаги галлазорлар ривож яхши. Худо хоҳласа, режадан ортиқ дон янчиб олинади.

Ҳозир мавжуд урим комбайнлари мавсумга тайерланиб, иш чизигига келтирилмоқда. Республикаимиз Президентининг шу йил апрелда чикарган «Қишлоқ ҳужалик ишлаб чиқаришини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармони деҳқонлар кучига-қў, тайерга-тайер қўшди. Мақкур фармонда банк соудлари бўйича устамга фойдаланиш куқлам 2000 йилга кечиктирилганлиги ҳужаликлар учун катта малал бўлди. Натижадан улароқ ҳужаликка 600 тонна уғит бепул келтирилди. 5 миллион сумлик еқили-моқлаш материаллари олинди. 2 миллион сумлик техника аҳтиёт қисмлари трактор ва комбайнларга урнатилди.

Ҳаётбахш фармон шарофати туфайли ҳужалик ҳазинасига йил охиригача 37 миллион сум соф фойда олиш куқлам туғилмоқда. Бу таъмирликка жавабдан ҳужалик миришкорлари пахта, дон, пилла ва озуқа экинлари етиштирилиш қўнчиликлари билан мақдам боғлашган. Ҳужалик қасаба уюшмаси томонидан далада ишловчиларга парлот яратиб берилган. Туқилмада бепул иссиқ овқат, қўш ташкил этилган. Рузгорларига ун, сеямлик, мой ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари ўз вақтида бериб бориляпти. Буларнинг ҳаммаси дала ишларини намуна йўлга қўйишга хизмат қилмоқда.

А. РАҲМОНАЛИЕВ.

Дехқончилигимиз
заҳматкашлари

УМИДЛИ ДУНЁ

Гулшан қишлоғининг сулим ҳавоси, гузал табиати, шарбатта тула меваларининг таърифи етти иккидига ейилган. Одамлари дилқаш, сазий, меҳнатсевар. Вилоятда уларни тоғда гул ўндирётган миришкорлар дея таърифлашади.

У барвақт уйғониб эди очила бошлаган атиртўларга ҳавас ила куз югуртирди. Қадам топушнинг эшитиб тартиб жойидан қўзғалди. Молларга ўз қўли билан ем бериш, томорқани гуллатиш — севимли машғулоти. Бироқ бутун ҳаёконда. Ҳаёт дарёси уни оқисларга етказилди. Шу тобора негизли туман ҳоқимининг: «Унингизни аймай меҳнат қилиб «Гулшан»ни иқтисодий бақуват ҳужалиқлар қаторига олиб чиқингиз. Энди оқоғларнинг тақдифи билан сизни «Туркистон»га ишга ўтказадиган бўлиди. Осон бўлмайди. Сабоби шароит оғир, муаммолар болаётган. Ишонччи оқоғларингизга ишонмиз. Билим, тақрибантиз етарли. Фақат ҳужалиқда соғлом, узаро талабчанлик муҳитини яратган бўлганга».

Расулқис ноини ейиш осонмас. Ҳужалиқ раҳбари минглаб одамлар таъдир учун жавобгар. Неъматжон ака ошхонада нонушта тайёрлаётган умрдоши Роҳилахонга сичқос назар ташлади. «Шунга ҳам қийин бўлиди. Бода қақа, уй-рўғор ташини унинг бошида. Мава йиғирма йилдан охиригиз, узим даладан ортагилман».

Эрининг ҳаёлидан утган фикрни тўв севган уй соҳиббеси далда берди:

— Янги ҳужалиқнинг мутахассислари, ақойиб нурунийлари бор. Уларга суясангиз иш олдига бошиш тайин.

Неъматжон ака маъқул ишорасини қилиб мийғида қўлиб қўйди. Машина қирлар оша манзил томон едилди. Ҳалол меҳнат, фидойилик, ишончлари қилинган ақиллик ҳеч қачон беиз, бемар кетмас экан. Гулшанликлар билан хайратланув чотига одамлар кузига меҳр, қалбига илқилик тўйди. 80 йилли Нурухон ота уни қўшчилик номидан маҳкам бағрита босиб, Ҳалол меҳнати учун раҳматлар айтди, кеҳдусиди ишларига омад тилади. Бу раисга янги кучкуват бағишлади.

Қўрбонбоев бир гуруҳ мутахассислар, тақрибкорларни ёнига олиб, далаларни бирма-бир айланди. Асосий экин майдони адир ва занг ерлардан иборат экан. Суз ҳам серобмас. Энг ташвишли, деҳқонларда узаро ишони, иштиёқ сезилмасди. Раис ҳар бир бригадга аъзолари билан дилдан сўхбатлашти. Уларнинг турмуш шароитини ахшиллаш, рўзғорларидики кам-қушни бутлаш учун маблагини аямали. Ҳал қилувчи бўлишлар эътиқоди, ишбилармон кишилар ҳисобига мустаҳкамланди. Нурунийларни бир шейта чойга тасвир эди деҳқончиликка барка киритиш, занг ерлардан янги ҳосил олиш ҳусусида фикрланди. Раиснинг самимийлиги, масъулиятни қўқур ҳис эътиқодинингиз севган кишилар унга ҳамкор муаллоқор бўлишди.

Ҳужалиқнинг 1500 гектар ери бор. Асосий майдонга галла экишга аҳд қилинган. Неъматжон ака бир ҳафта елиб-югуриб сифати уруғлик келтирди. Мухим ишга энг уста деҳқонларни жалб эди. Катта ҳашар уюштирилиб ҳонадонлардан, фермалардан маҳаллий ўғит, нури ташиб келтирилди. Қарз қўтариб бўлсада, замона керакли микдорда минерал ўғит солди. Галлачиллик ривожлантиришнинг асосий сабабларидан бири авваллари тектариға кули билан 160 килограммдан дон сеипилган. Н.Қўрбонбоев бу рақамини 250 килограммга етказди. Сутуриш, оқизлатириш ишлари охиригизда олиб борилди. Галла майсалари белгиланган муддатда юз фоиз ўндириб олинди. Кундан кун қочиб қўтулмас дегалларидек, биринчи йиллик галлачилликка сўлиштири эришилди. Гектаридан 38 центнердан бошқоқ дон йиғиштириб олинди.

Утган йили мутахассислар малакаси оширилди. Илгорлар тақрибчи, фар югуларни амалиётга кенг жорий этилди. Одамлар яхши ишлаб, ақили даромад олиш муқимлигини ишонганидди. Бунинг учун шарт-шароит етарли эди. Жонқур раис 150 от қучига эга бўлган ақойиб тракторлар сотиб олди. Болгария ҳусусийлаштирди. Тадбиркорларни қўллаб-қувватлади. Туман ҳоқимлиги, тақрибкорлар ёрдамида аҳолига 100 тонна ун, 20 тонна ёғ, 30 тонна гуруч тарқатилди. Раис туо маъракаларининг бошида уш тулди. Шу тариқа у янги ҳужалиқ кишиларининг ишончи, меҳрини қозонди. Не бахти, бир вақтлар донг таритган, эъдиқилда қариллик таштини сураётган ундан ортин оғахон ҳурмати Президентимиз давлатига жавабдан галлачилликни ривожлантиришга бел боғлаймиз деб қўйилди. Тармоққа муносабат тузди улардан. Урим-Йиллик қисқа муддатда ушқўқилик билан етказилди. Ҳар гектар адир ва занг ерлардан 42 центнердан бошқоқ дон олинди. Умумий ҳармон 2.250 тоннага ташкил эди. Давлатга 1.525 тонна галла сотилди. Демак, раис бошчилигида амалга оширилган тадбирлар яхши самара берди. Уш йилда галла ҳосилдорлиги тектариға 21 центнерга олди.

Айни кунларда «Туркистон» ҳужалиқининг галлазорларида бўлсангиз барқ урғи усеваган экинни қўриб қўзғиниш қўвнайди. Омилкорлар урим-Йиллик мавсумига пухта тайёргилик қўришди. Ниятлар ҳосилдорлигини тектариға 45 центнерга етказиш.

Наманган вилоят ҳоқимлиги Янгиқўрғон тумани ҳужалиқларини узум, мева, картошка ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга тахтисолаштириш юзасидан оқилсана қарор қабул қилганини деҳқонларга кенг имкониятлар яратди. Ахир уш аризматган галла етиштирилди. Олиғани ҳосил сифат-харақатини қўлламади. Соҳибкорлар вақтдан ютқазиларди. Мава энди иккинчи номиди — картошка етиштиришнинг жалал ривожлантириш пайти эди. Неъматжон акага «Гулшан»да тулганлар тақрибчилари қўл келди. Агротехника устидан уш бош қотирди. Ҳар гектарига камида 800 килограммдан ўғит солилди. Фақат сара уруғдан фойдаланилди. Раҳбар олди, бағри кенг, сичқос, айни пайтда кечиримли бўлиши керак. У энг олис учасидада бўлганда боқувчисини йўқотган Сафо отани албетта қўриб ўтди. Ҳужалиқ ҳосилдордан моддий ердан қўрсатиб уйни таъмирлаш, оила ташталанларини қўриғилликдек ўтказишга баҳоли қудрат қўмқашлади. Сафо ота узоқни кура билдирган,

картошка етиштиришда ушга хос мактаб яратган миришкорлардан эди.

— Меннинг галлимга кирсанг Аҳмаджон Тоштов, Боқи Валиев, Аҳмад Қамбаровлар қучилдан ушумли фойдалан. Шахсий намуна, ташаббускорликнинг нафи катта. Улар қўллаб-қувватланса, оғир шароитда ишлаётган бўлсаларда юқори қўрсаткичга эришадилар.

Раис ихлос билан ишга киришди. 60 гектар майдонда Голландия технологияси асосида картошка экинни парвартирилди. «Кординал», «Фреско», «Диямат» навлари қўп ақойиб экан. Бироқ қўтилмаганда колорадо қўнғизи экиннинг тинқасини қўрига бошлади. Шунда деҳқонлардаги энг ақили фазилатлар намоён бўлди. Одамлар ушқўқилик билан ҳаракат қилиб, колорадо қўнғизини қўл билан териб тугатишга муваффақ бўлдилар. Бир вақтлар гектаридан қўли билан 100 центнер картошка ҳосили олинган бу ҳужалиқда буттур бу қўрсаткич 240 центнерни ташкил эди. Кечикси бундан ҳам баракали бўлди. Сафо ота ҳақ экан.

Қатор тақрибкорлар омилкорлик қўрсатиб юқори қўрсаткичга эришдилар. Исом Ғамбардиев, Аҳмад Ҳасанов гектаридан 300 центнердан картошка йиғиштириб олдилар. Энди ҳужалиқ узини-ўзи уруғлик билан тула таъминлашга ўтди. Мустақиллигимизнинг 5 йиллиги ишонланадиган қўлғў йилда ҳужалиқ деҳқонлари картошка етиштиришга 1,5 баравар оширишга аҳд қилишган. Далалардаги иш ваъдига яраша бўлган.

Турғулик йилларидаги нотури сиват туғайли Янгиқўрғондаги қанчадан-қанча боллар кесиб ташланганди. Узумнинг халқимиз севиб истеъмол қиладиган навлари қамайиб кетди. Асл деҳқон фарзанди Н.Қўрбонбоев янги боллар барпо этиш, асл дастурхонини узумга, сабавот-мевага серб қилиш учун энг шимарли ишга киришди. 15 гектар бор, 15 гектар тоқор ҳақиқий миришкорларга ҳусусийлаштириб берилди. Номдор ҳужалиқлардан тоқ қучатлари келтириб экилди. Тоқлар симбағаларга қўтарилди. Раис айниқса Боқиню Валиевдан мингнатди. У муҳим ишнинг аҳамиятини яхши тушуниб, алоҳида жомбозлик қўрсатди. Оила аъзолари, шогирдлари билан боғу тоқзорларда сидқидил тер туқди. Натияжада «Туркистон» ҳужалиқига илк бор гектаридан 100 центнердан узум ҳосили олишга эришилди. Сабаботчилик, чорвачилик ҳам ривожланиш йўлига киришди.

Мава эъдиқилда «Туркистон» туманда эмас, Наманган вилоятида ҳар томонлама ривожланиётган, иқтисодий жиҳатдан бақуват ҳужалиқлардан биридир. Яхшиининг шароити дегалларидек, бу ерда сурункасига урта ҳисобда гектаридан 300 центнердан пиза, 350 центнердан помидор ҳосили олимоқда. Узумнинг ҳам энг ақили навлари шу ерда топилади. Амад келган 1995 йилда уста деҳқонлар режадаги минг тонна урнига 1,5 минг тонна узум етиштирилди. Шундан 300 тоннаси майиз қилинди. 300 тоннасида ақойиб вино тайёрланиб, у баргера қўрилади.

Ғишт заводи, қатор пехлар иқтисодиётини юксалтиришда муҳим омил бўлган. Ҳужалиқ раҳбари қўриқлишга иштиёб. Ҳозирги кунда минг тонна узумни қайта ишлайдиган завод, олма шарбати тайёрлайдиган пех қўриқлишга иччил давом етирилган. Буларнинг ҳаммаси шу йилнинг узидаёқ катта даромад келтирди. Қишлоқларнинг 90 фоизи ташланган, иччиллик сув билан таъминланган. Наманганлик соҳибкорлар бир нарсани мамуннинг билан таъкидлашади: вилоят ҳоқими Б.Рашидовлар ақилдорлар, анорорлар, қўлунайкорлар, теракзорлар барпо этишга барчани даъват эди. Эъгу ишга бел боғлаганлар қизгин қўллаб-қувватланди. Каттада қўш экэ этиди, дегалларидек, маъкур ҳужалиқда ҳам боқарува раиси, мутахассислар ташкилотидаги 5 гектар ерда қўлунай, 4 гектарда анор, 2 гектарда анжир етиштирилмоқда. 7 гектар майдонга экилган тераклар қишлоқ қўриқига айланди.

Ишонччи оқлаш, ҳужалиқни илгорлар сафига олиб чиқиш, одамлар ҳаётини баҳоли қудрат фаровон этиш ҳужалиқ раҳбарининг бирдан-бир орузи эди. Эъгу мақсадга эришадиганлар бош осмонда. У тинчлик-хотиржамлик, қўмқиллати кишилар уртасидаги дўстлик, ҳамжиҳатлик барча ютуқларнинг, галлаги улкан ишларни муваффақиятга амалга оширишнинг беҳ омили деб билади. Одамлар орасида тез-тез бўлиб етиққол, иқтисодий илоҳотлар яратадиган имкониятлар, уларнинг тоғли мевалари ҳусусида эҳтирос билан ҳикоя қилиди.

— Етмиш йил ичиди муте бўлиб яшадик. Ўзбекистон бойлиқларини ҳам ашё сифатида четга ташиб кетиндик, таъкидлай Қўрбонбоев 4 бригадга таъминотида бўлган суқулди. — Қаранг, маъмуриятнинг қанчалик. 1972 йилдан бери Муборак акага қайта ишлаш заводи мамлакат сиват қорхоналарига 5 миллиондан 25 миллиард қўмбортрчага тозаланган газ, суоптирилган газ жуғутилди. Ақмо уша газ қуварулар утган қишлоқларнинг аҳолиси муқтақиллик эълон қилинганда кейингизга зангори оловдан баҳраманд бўлишди. Ҳужалиқ қиёс, ақойиб болгаримизда етиштирилган меваларнинг муайян қисми қайта ишлаш пехлари йўқлиги учун етмас бўлди. Ўзбекистон мустақилликка эришганидан кейингизга ушқўқилигини танидик, деҳқонларимиз бойлиқларида уларга эга бўлишди. Қўп йиллик оғуриймиз амалга олди — ақойиб қайта ишлаш пехлари бунда етилди. Виз Россия Думасининг сайловоти ўйиларининг моҳиятини, кеса тағида ним кеса болгарини яхши аниқлашми. Думанинг собиқ СССР-ни қайта тиклашга қаратилган асосан қарорини қаттиқ қоралайми. Президентимизнинг «Халқимизнинг йўли мустақиллик, оқоқлик ва тўв илоҳотлар йўлидир» қитобига таъкидлангандек, уш таллаб олган йўлдан дадил оқидиётган Ўзбекистон учун унинг ҳеч бир алоқаси йўқ.

Қишлоқ уша оқором қўмоқда. Яна бир кўп самарали ақуллади. Далаларда етиштирилган эргаги сабабот, қўлунай, гилас каби неъматлар асл дастурхонга тортик этилди. Оғуларлар ушаватган деҳқон қўнғил тоғдек қўтарилиди. Эрганги кундан унинг умиди катта.

Мирғиёс ҚАЙОМОВ.

Галла — ризқ рўзимиз

ҚИР-АДИР
ТЎЛА ДОН

Зомин тоғларида ҳозир фэйз узагча. Ям-ишил либосга бурканган қир-адирлар, тоғ этаклари жамикчи жонзотини мафтун элади. Айниқса лалымда унаётган бўғдойзорларни қўриган кишининг қўзи қўвнайди. Табиатга, унинг саховатига тақсирлар айтилади.

Тумандаги «Чорвадор» қоракўчилиқ ижара ширкатлар бирлашмаси ерлари асосан адирликдан иборат. Ҳужалиқнинг минг-минглаб қўй-қўзлари, йилқию қорамоллари шу жойларда боқилади. Галанинг катта қисми ҳам лалымдан олиналди.

Ҳозир чорвалор галлазорлар учун энг масъулиятли донлар. У ерда айни қўнларга олиб борилмаган ишлар ҳусусида бирлашма раиси Ҳусанбой ЭПОНҚУЛОВ шундай ҳикоя қилиди:

— Инсон учун энг азиз назиба, бебаҳо неъмат — галла. Узиб-та кунда керак. Дастурхон қўри аввало ун. Уйта меҳмон келадими ёки шўнчаки бир пие-ла чой учун дастурхон ёзилдими унга биринчи галла дон қўйилади. Бу авлоддан авлодга утиб келадиган удул, ёзилмаган қонун.

Бўғдой-арпа ош бўлур, деб бежиз айтишмаган. Барча эъгу ишлар, буюқ қашқадларнинг майнаш шу. Кексалар омибори донга тушган ҳонадонни ушга туқ, боғ ҳонадон дейилади. Бунда катта ҳикмат мўжасам: туқлик тани-жонни соғ, оидаси тинч, ишлари яхши легони. Бу эса энг катта бойлик.

Ота-боболаримиз азалдан шу ерларда деҳқончилик қилишган. Сурув-сурув қўй, йилқилар боқилган. Уларнинг қасбини энди бизлар давом етиряймиз. Халқимиз дон, гушт, суг каби ноз-неъматлар билан таъминлаш йўлида оз-қўшми ҳиссамизни қўшаётганимиздан факрланамиз.

Эрта қўқамлада айниқса тоғ томонларда емгир қўп етгани майсалар ривожини авж олтирди. Табиат саховатидан баҳраманд бўлиш экинларни меъерда оқизлатирилди. Насиб э-

тайерланди. Жаббор Яхшилик, Тожибой Рустамов бошчилиқ қилмаган отарлар меҳнат баҳсида пешқадамлик қилишди. Қоракўчилиқда мактаб яратган бундай чорвалорлар ҳужалиқимиз фахри. Йилқичилиқни ривожлантиришга ҳам эътиборни қўчаитганимиз. 40 бош биядан ҳозиргача 29 бош қўдун олинди.

Турта қорамолчилик фермаси ҳиссалорлик жамиятига айлантирилди. Биттаси қимомли савдосида сотилди. Шунингдек, битта қорамолчилик-настиқлик ширкати ҳам бор. У гушт йўналишида. Қозоқ оқ бош зотли 519 бош қорамол зооветеринария қопларари асосида боқилмоқда. Новаосларни семиртириш гушга топширишда Яхшилик Қувватов меҳнатини алоҳида таъкидлаш лозим.

Тадбиркорлар, мулкдорлар сафи кенгаётгани ҳаётимизни янада туқинлаштирмоқда. Жонқур инсон, туман кенгаши депутати Абдуқарим ака Маматқўбиров саяҳатқаратилиш тўғайли кичик қорхоналар сонни ортайтиш. Шахсий тегирмончи бор. Унинг елиб-югуришлари билан Зоминдаги «Тамара» ҳиссалорлик жамиятининг Кутепта қишлоғида тармоғи очилди. Ушга қишлоқда бозор ташкил этилди. Яна 16 та тегирмон, 9 та сартаропхона, 6 та поймафат тузатиш устанохона, автомобилларга хизмат қўрсатиш пунктлари, 3 та қасобхона, бошқа маиший қорхоналар ишлаб турибди.

Хирмонлар лонга тулиб топа-лиган қўнлар тобора ақиллашапти. Кенг экинзорлардаги ҳосил манадан деб оғдот нурда йл-ял топади. Бу эса деҳқон қучига қўч, гайратига гайрат қўшмоқда. Мамлакатимиз галлазорлари қаторида биз, зоминликлар ҳам елкама — елка туриб дон мустақиллигига эришиш йўлида муносоиб ушқўқилишни қўшамиз. Ризқ-рузимиз зиела баъвасиринг, дастурхонимиздан азиз неъмат ҳеч ари-масин!

Равшан АБДУЛХАЕВ ёзиб олди. СУРАТДА: (чапдан) Зомин тумани ҳоқими муовини Зулқайнар Эргашев, бирлашма раҳбари Ҳусан Эшонқулов ва «Туркман» ҳусусий ҳиссалорлик жамияти раиси Элмурод Омонқулов йиғим-терин олдидан экинзорлар ҳолатини кўздан кечиришмоқда.

Х. МИРЗАКАРИМОВ олган сурат.

Анвар ИМОНОВ, Мамаражаб ЕКУБОВ, «Қишлоқ ҳаёти»нинг жамоатчи муҳбирлари.

ТОМОРҚАДАН
УЧ ҲОСИЛ

64 баҳорни қаршилаган Ҳамиджон Ғопировнинг бутун меҳнат фаолияти Олтиариқ туманидаги Зил-ча қишлоғида ўтди. Табелчи, қурувчи узоқ йиллар қишлоқ фаоллари йиғинининг ҳарбий ҳисоб бўлими мудир бўлиб ишлади.

Аммо Ҳамиджон ака бир соҳада-томорқа миришкорлари, деган ном чиқарди. 13 сотих томорқага 37 йилдан бери ишлов беради. 8 сотихга ҳар йили эртанги бодринг экиб, мўл ҳосил олади, 5 сотихда эса богдорчилик қилади. Ҳозир ишқомларда узум қийғос туллади.

Рафиқаси Саноат Гафурова ҳам миришкорликда умрдошидан қолишмайди. «Эр-хотин қўш ҳузи» деганларидек, йил ун икки ой улар томорқада ишлашади. Эртаги бодринг май ойида тугатгач ур-нига маккажўхори, сунгра турп экишади. Йилда ердан 2-3 ҳосил олишади. Мана бу йил ҳам Ҳамиджон ака бодрингдан мул ҳосил олди. Биринчи йиғиштириб олишдаёқ 6 минг сум даромад қилди.

Ғопировлар оиласини бекорта, миришкор дейишмайди. Улар аввал рамка остида стаканларда бодринг қўнатиш

етиштириб, сунгра пленка остида парвариш қилишади. Ҳамиджон аканинг уғил-қизлари ҳам деҳқончилик бобида отасидан қолишмайди. Уларнинг бири суз тараса, иккинчиси ўғит солади, чопиқ қилади. Хуллас, оиладагиларнинг барчаси тадбиркор, ишбилармон.

— Меҳнатнинг тағи роҳат, — дейди уста деҳқон Ҳамиджон ака. — Ҳар йили томорқадан юз минг сум даромад оламиз, оиламиз туқ. Рузғоримиз тўл, баъзи-

ларнинг томорқаси қаровсиз, еввойи ўт усиб етади. Ерининг умрини беҳуда ўтказмаслик керак, ер туйса эл туяди.

Раҳимжон МЕЛИБОВЕВ, ўз муҳбиримиз.

Суратда: уста деҳқон Ҳамиджон Ғопиров ўз томорқасида етиштириб олаётган пайт.

Ғанижон МУHAMMADҚОДИРИЙ олган сурат.

Қайта ишлаш саноати

Замонавий технологияни жорий этиш, тежамкорликка алоҳида эътибор бериш, ички имкониятларни тўлғароқ ишга солиш ҳамда мустаҳкам ишизом туғайли Когон ё-мой акционерлик жамиятида қўвончли натижаларга эришмоқда. Масалан, 1995 йил режаси барча қўрсаткичлар бўйича ортиси билан адо этилди. Йиллик қорхона тарихида илк бор 62 миллион сўм соф фойда олинди. Ишчи ва хизматчилар Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг беш йиллиги шарафига шу кунларда зўр омилкорлик қўрсатиб ишламоқдалар. Ютуқлар салмоғи кўпаймоқда.

Қайта акционерлик жамияти раиси Бақо ЎЛЖАЕВ замонавий технологияни жорий этиш, муаммоларни ҳал қилиш ва муваффақиятлар олиши ҳусусида ҳикоя қилади.

Қорхонада ешлар қўчилиқни ташкил элади. Шу боис белгиланган тадбирларда ма-лакали мутахассислар тайерлаш, йиғит ва қизларнинг ма-ҳоратларини ошириш, уларда эгаллик ҳиссини қучайтириш масалаларига алоҳида эътибор берилган. Жорий йил бошида жамоамизда узоқ йил сидқидил меҳнат қилган пенсияонерларни тақдиф эдик. Фахрийлар касб-қорни севиш, катта маблаг сарфлаб қўлишлар усқуналарни авайлаб-асраш, фидойилик қўрсатиб қорхона обрўсига обрў қўшиш ҳақида эҳтирос билан таъбирлар. Айни пайтда ишчилар уларини уйлантираётган фикрларни уртага ташладилар. Уш кўни барчада ютуқлар билан бирга ечимини қўнатиш муаммолар ҳусусида ақил тасаввур ҳосил бўлди. Ҳамжиҳатликда қўшимча тадбирлар белгиланди.

Бозор шароитида четдан ердан қутган раҳбар мушқул аҳволда қолади. Бу эр қучимизда, эътиқодли ва меҳнатсевар ишчилар, мутахассисларга суяниш иш қўрилайми. Асосий ҳа-раён Германия технологияси

ЗАМОНАВИЙ ТЕХНОЛОГИЯ
ВА ОМИЛКОРЛИК

асосида ташкил этилган. Ички имкониятлардан ушумли фойдаланиш олат тусига кирган. Ишчилар тежамкорликка қаттиқ риоя қилишади. Мураббийлик ҳаракати ҳам катта наф келтирарди. Утган йили режага-дан қўп — 78 миллион сумлик-дан ортқ маҳсулот ишлаб чиқарилиди. Режалан ташқари 1 миллион 600 минг сумлик халқ истеъмолли моллари олинди.

Истиклолнинг беш йиллиги ишонланадиган йилда ишлар янада баракали бўлиши қўтирмоқда. Биринчи қоракда қарийб 500 тонна еғ, 247 тонна совун ишлаб чиқарилиди. Шелу-ча, қўнжара ҳам қўзлангандан қўп бўлди. Бир нарса кишини қўнвонтирди: ишчилар мутахассислар қатори иқтисодиётини юксалтиришга улуш қўлиши пайи-

да бўлишарди. Жамоада яратилган соғлом, талабчанлик муҳити мақсадга эришилди муҳим омил бўлмоқда. Уч ой ичи-ла 23 тонна бензин иқтисод қилинди. Омилкорларимиз техно-логик жаранларни тақомиллашти-риб, меъсера нисбатан 40 тон-на қўп еғ олишга эришилди. Мустақиллик йилларида қорхо-нани кенгайтириш борасида ҳам аниқ тадбирлар амалга оширил-ди. Жумладан совун пехи ишга тушди. Бунинг натижада вило-ятимизни совун билан тула таъминлаш имкониятига эга бўл-

ди. С.Жабанова, А.Зисев каби фидойиларнинг мустақиллигимиз-нинг беш йиллик тўғйига муно-сиб меҳнат совғаси ҳозирлаш юзасидан бошлаган ташаббуслари қизгин қўллаб-қувватланди.

Ерданчи ҳужалигимизда 130 та қорамол парвартириланапти. Йиллик пехларимизга сўт бепул етказиб берилмоқда. Вақти-вақ-ти билан ишчилар арзон гушт олиб туришибди. Шаҳар қасал-хонаси билан яхши алоқа урнат-ганимиз. Ишчи ва хизматчилари-миз лозим бўлганда у ерда да-воланмоқдалар. Дори-дармонлар

да тайерланган. Агар инсоннинг аниқ мақса-ди, интилиши бўлмаса, ҳаётини унинг учун қизғин қўлмайди. Ҳар бир киши нима учун яшапти, қуйиб ёнишдан муддаси нима эканини теран ҳис етсаги-на ҳаракатида собиллик, умрида маъно эҳтир бўлади. Шукрона-лар бўлишми, ҳукуматимиз раҳ-барлари, оидл Президентимиз фаолиятининг, барча ҳаракатла-рининг тўв моҳияти юртимиз-да тайерланган.

Ҳар инсоннинг аниқ мақса-ди, интилиши бўлмаса, ҳаётини унинг учун қизғин қўлмайди. Ҳар бир киши нима учун яшапти, қуйиб ёнишдан муддаси нима эканини теран ҳис етсаги-на ҳаракатида собиллик, умрида маъно эҳтир бўлади. Шукрона-лар бўлишми, ҳукуматимиз раҳ-барлари, оидл Президентимиз фаолиятининг, барча ҳаракатла-рининг тўв моҳияти юртимиз-да тайерланган.

СУВЧИЛАР
ҲИММАТИ

Сирдаре вилоятининг Сайхунбод туманидаги «Бирлашган» жамоа ҳужалиқда пахтачилик билан бир қаторда галлачиллик ҳам катта эътибор берилмоқда. Ҳужалиқ галлакорлари бу йил 450 гектар майдонда деҳқончилик қилишмоқда. Бўғдойнинг «Цитосерис» ва «Рекрум-439» навлари қўла энг қўлай агротехник муддатларда сифатли қилиб экилгани боис майсалар бўлиқ ва дурқун бўлишига эришилди. Галла майдонлари шу давргагача икки марта оқизлатирилди, икки марта қондириб сугорилди. Яхши парвариш қўрсатган галла майсалари тез ривожланиб, тобора қўқма буй қў

ОЛМА ПИШ, ОҒЗИМГА ТУШ ЗАМОНИ ЎТГАН

Сафарбой Зариповни Чук-ки қишлоғида ҳамма таниди. Полвоннинг набириси деса бўлди, билмайдиган киши йук. Сафарбойнинг асл касби дуралгорлик. «Хозирги кунда ҳамма уста бўлиб, дуралгорта ҳам иш қолмади» — дейди у ҳазиллашиб, Дарҳақиқат, шундай. Бир томонда егоч тақчиллиги, егоч бўлмаса, нима ҳам ясаб сотарди? Замон эса ҳаммани талбиркор қилиб қўйди. Ҳар ким ўз рўзғори учун устачиликни ўзи қилганидан бўлди. Сафарбой уйланди: ҳуш, нима иш билан шугуллансам, кам-қуёсиз яшаймиш, одамларга нафим тегади? Уйланиб-уйланиб, раис бугага насихат солди:

— Менга шу Човдир кўлни берсанми?

— Ҳай, нима қиласиз у ташландиқ ерни, ҳеч нарса қуқармаса? — ҳайрон бўлди раис.

— Фермаҳона кураман.

— Яхши уйланди. Майли, мен розиман.

Бу сўхбатта ҳам беш йил бўлди. Инсон бир нарсага астойдил шаҳд қилгани, албатта, худдида қиқилди. Бутун у тумандаги бой фермерлардан саналади. «Сафарбой фермер» дея донг таратди.

Ярим гектардан зиёд худуддаги фермаҳонани айланар

эканмиз, тугриси, бироз ҳайратландик:

— Шунча жониворларни боқилинган ўзи бўладими, суви, еми, қарови. Ким қарайди буларга? — сўрадим.

— Болалар-да, — дейди фермер. Унинг ун нафар фарзанди бор, ҳаммаси йўлга қирган, утга келини иккита қуёви ҳам шу ерда.

— Бекорчиликдан худо асра-син, кимки, бекор экан, унинг боши касалдан чиқмайди, инсонни меҳнат асрайди. Айниқ, ҳалол тер тукиб еганинг, ортирган бойлигинг бошқача, — дейди у.

Дарҳақиқат, бутунги кунда ишлаган тиллайдил, деган ибора уринди. Ишчи озорқ сизир боқиб билан бошлаганди. Бутунги кунда унинг ҳужалиғида 100 бош чўчка, 50 бошдан зиёд қорамол ва сотин сизир, 14 та қўй ва эчки, 50 та урдақ, 100 та товуқ, 50 қурқа асрашмоқда.

Сафарбойнинг Човдир кўли ташлаши бежиз эмас. Бир пайтлар буваши бог-роғ этиб қўйган масканини қайтадан обод қилиш нияти унга тинчлик бермай келади.

— Фермер ҳужалиғимизни бу-вагини ҳурмати учун «Мулла полвон» деб атади. У киши жула билмили, халқларвар инсон бўлганлар. Арабистонда илм олиб қайтган Мангита саккиз,

Хивада икки йил қозилиқ қилганлар. Шу атрофдаги 80 гектар майдон у кишининг мулки бўлиб, бу ердан олдинган ҳосил билан қишлоқ бева-бечораларни боққан. Кейин бу ерлар қаровсиз қолга келди. Мана, беш йил ичида беш минг тул теракни қолга келтирдик. Ўз тулдан зиёд урик, навшати, шафтоли, олхури, анор, анжир каби турли хил меваги дарахтлардан ҳар йили мул-қул ҳосил оляимиз. Баъзи ерларда шотут, жийда каби меваги дарахтлар қўйилтирилди, бутунги кунда уларнинг мева-ларидан қишлоқ аҳли манфаатдорлир.

Сафарбой ака бизга янгидан ташкил этган боғини қўрсатди, қўчқарларни турли вилоятлардан, энг ноёб, асл навларни олиб келиб, айримларини ўзи пайвандлаган.

— Худо хоҳласа, анаву ерларга 30 тул анжир, 100 тул анор экомқимам.

Ойлада ҳамма ўз ишларини қилиб қилди. Ким сизир соғиди, ким молларга емини берди, ким сугориди, ким тозаланди, ким боққа қарайди. Ноллиш йук. Ҳамма иш бирпасда амалга оширилди. Биз бу ерга келганимизда, оила бекаси Саодат опа ўч нафар уғлига бош бўлиб, тоқларга қаретган экан.

— Ун беш сизир соғилди, — деди Саодат опа, — қиларим,

келинларим мени сизирлар енига йўлатишмайди, узлари соғилди. Еттига неварам бор, шуларга қарайман, маслаҳат бериб, йўл-йўриқ қўрсатиб юраман.

Келинлари Малоҳат, Муҳайе, қизи Нолрилар ҳар кун ишлардан зиёд сўт соғиб олишаркан. Бошқа юмушларни эса фарзандлар Даврон, Арселон, Шариф, Мақсул, Қундуз, Юлдуз, Лайло, Хушнудлар бажаришди.

Фермерлар аграр ислоти-мининг биринчи қаллирғочлари. Қишлоқ ҳужалиғида фермер ҳужалиғида эътиборни қўйиштириш тугрисидаги қарор, фермерлардан сўнг, юзлаб бўйдай ҳужалиқлар тузилди. Аммо, маълум бўлдики, тумандаги қўллаб ҳужалиқларда гектарлаб ерларни эгаллаб, банд қилган фермер ҳужалиқларида бирорта ҳам маҳсулот етиштирилмади. Бу ҳақда вилоят Кенгаши сессиясида ҳам қайд этиб утилган эди. Нега шундай бўлди?

— Аввало, — дейди куйиниб Сафарбой ака, — бу ишни бошладиганимизнинг ўзини ўз етим, дегандай гап бор. Югурган ютади. «Бизга ердам беришди» деб утиравсанг, ишнинг олдинга эмас, ортага кетиши тўғри гап. Биз бутунги кундаги ютуқларимизга фақат ўз ҳаракатимиз билан етишдик. Тугри, 14 гектар озуқа экинни учун ер майдони

ажратиб беришди. Лекин шу билан иш битганими? Техника, де-қандай, ўғит, дон, уруғлик, е-м... Утга трактор сотиб олдиқ, ҳам-масини фарзандларим бошқари-ди. Ерларимиз экин қуқармайли-ган бир ҳолатда эди, тонналаб маҳаллий ўғит ташладик, қайта-қайта шўриши ювдик, қуллас, эпакага келтирдик. Бутдой, шол-ли экдик, қолганига озуқабоп экинлар экидик. Утган йили ўн тонна ҳўхори дони олдиқ, то-вуқларимизга озуқа бўлди. Бир сўз билан айтганда, бошқаларга ухлаб, «олма пиш, оғзимга туш-деб утирганимиз йўқ. Тоққа чиқ-масанг дулана қайда, дегандай-дек гоҳ тушт, гоҳ сўт, гоҳ туҳум сотиб, эвазига кераки ўғит, дон тракторларга эҳтиёт қисмлар хар-ид қилгилмиз.

Иккинчи сабаб, ҳар ким ҳам червалор бўлавермайди. Халқи-мизда «чумчуқ сўйса ҳам қассоб сўйсин» деган нақл бор. Бойлик ортиштирш мақсадида, ўзи му-лақот тушунмайдиган соҳани тан-лаганлар ҳам ишнинг олдинга сил-житолмайдилар. Ишбилармон-лик, талбиркорлик — яхши ад-батта, фермерлик тамоман бош-кача юмуш. Фермер — аввало яхши мутахассис бўлмоғи шарт. Акс ҳолда бутун меҳнати бир қўллаб чиппаққа чиқиши мум-кин. Чорвачиликда зоогигиена қоидаларига риоя этмаслик емон қиқатларга олиб келади.

Сафарбой ака ажратилган қўнжара, шелхуни олиш ан-ча мушкуллигини таъкидлаб ўтди. Натиха чиқармагач, 50 тонна ем олганини, шу боис молларнинг баҳорга соғомон, семиз бақувват чиққа-нини айтди.

Утган йилги натижалар билан қизикдик.

— 2,5 урнига 3 тонна тушт, 25 тонна сўт, 2 минг дона туҳум берилди. Режалар ҳам-ма соҳалар бўйича 120-125 фоизга ушдаланди. Бу йилги ниятлар эса янада баланд. Ре-жалдан зиёд 1,5 тонна тушт, 15 тонна сўт етиштириш. Бун-дан ташқари тармоқни кең-гайтириб, балиқчиликни ҳам йўлга қўйиш мақсадида, қўл-да балиқ асрай бошладик. Бу соҳалдан эш минг сулалб даро-мад олиш мумкин. Жорий йил-да 5 тонна билиқ етиштириш ниятлари бор.

Кеч қилди. Сизирлар соғил-иб, сугорилди, ем берилди. Жониворлар жой-жойига қа-малиб, эшиқларга тусиқлар қўйилди. Сафарбой ака фар-зандларининг ишларини қу-затар экан, бутунги кундан ҳам мамнун жилмайди...

Гавҳар ДЎСТЖОНОВА.
Шовот тумани.

ВИЛОЯТ ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

НУРБОД ЧЎПОНЛАРИ

Файзли яйловлар қўй-қўзига тула. Чўпонлар сардори Абдурайим Алимов тепаликлан туриб эл бойлигига, шогирдларига ҳавас ила тикилади. Ҳайрият қўзилатиш мавсуми кунгилдагидек ўтди. Очиғи мураббий бу йил анча ташвишга тушганди. Сабаби, қиш оғир келди. Озуқадан қийналишди. Қишли-қировли кунларда бош чўпоннинг омиқкорлиги, қатъиятлиги, бой тажрибаси туғайлиғина отарлар талафот-дан сақлаб қолинди.

Абдурайим ака бахтли чорвалор. Қўп йиллик меҳнат фаолияти давомида унга яқин шогирдлар тайерлади Қўйчи-ликни ривожлантиришга самарали ҳисса қўлди. Бу йил утиллари Раҳманжон ва Рустамжонни енига олиб 650 та қўйни меҳр билан парварिशлайтган. 300 та совлиқдан дур-қун қўзилар олинди. Уларнинг 80 фоизини устиришга қўлди-рилди. «Зарафшон» газетасининг езишчи, Нурбод тумани-даги «Жом» ижара ҳужалиғида еш чўпонлар сафи кеңгайиб борапти.

ОМИЛКОР ДЕҲҚОНЛАР

Поп туманидаги «Дустлик» жамоа ҳужалигининг Ҳожи-мат Юсуфбойев етакчилиқ қилаётган бригада деҳқонлари иқтисодийни юксалтириш омилиларидан унумли фойдала-нишяпти. Бу ерда беаҳо бойлик — ерга бўлган муносабат тубдан ўзгарган. Омилкорлар ташаббус қўрсатиб, 22 гектар ерда рапе етиштиришга эришдилар. Чорва учун қимматли озуқа ҳисобланган бу экин қисқа муддатда уриб олинди. Бунда қомбайниқ Озодбой Эргашевнинг ҳиссаси катта. Қўз озуқа чорвага барака киритди, сизирлар маҳсулдорлиги ортди. «Наманган ҳақиқати»нинг хабар беришича, рапе уриб олинган ерларга чигит экилди.

Учқурғондаги «Андижон» жамоа ҳужалиғи заршунослари бу йил дастлабки имтиҳондан ўтдилар. Сунгги кунлардаги кучли егингарчилик, сел туғайли катта майдонларни қатқалоқ босди. Қўпчилик енг шимариб деҳқонларга ердамга келишди. Мингдан ортиқ киши қўлда ишлатилганда мос-лама ердамида қатқалоқ босган майдонларни юмшатиб, гузаларни яшнатдилар. Бригада бошлиғи А. Холмировнинг кайфияти яхши. Таъкидлашча, ниятлари мустақилли-гимиз беш йиллиги нишонланганидан қўлтуғ йилда гектари-дан 40 центнердан оқ олтин йиғиштириб олишди. С. Отахонов, О. Отамирзаев бошлққ оилави эвено аъзолари бу қўрсаткичини камиди 45 центнерга етказишмоқчи.

ГУРУЛЛАЙВЕР, ТЕГИРМОН!

Шароф Рашидов туманидаги «Пахтабод» қўргонининг аҳолига сув узатиш насоси енида тегирмон гуриллаб ишлаб турибди. Уни қишлоқ кишилари «Урол Маматқуловнинг кичик қорхонаси» деб таърифлашади. Талбиркор ишчи қўп-чилик тақлифи асосида хайри ишта бел боғлади. Карман-дан тегирмон тоши, Янгирдан бетон плиталар келтирди. Алишер Эргашев, Отабек Ҳамроқулов, Зафар Саидқулов каби ишчилар билан ойлар мобайнида тиним билмай иш-лади. Мана ҳар кун етти тонна ун тортиш қувватига эга бўлган тегирмон қанчадан-қанча кишиларнинг ҳожатини қиқармоқда. «Сирдаре ҳақиқати» газетасида эътироф этили-шча, қўт-барака қорхонасини янада кеңгайтириш қўзда тутилган.

САНЪАТКОРЛАР ҲАМКОРЛИГИ

Аббос Бакиров номидаги Андижон ешлар театри бадий раҳбари М. Ҳамидов утган йили Бошқирдистон республика-сининг Стерлитамак шаҳри театрида Ҳамзанинг «Жононга бордим бир кеча», И. Содиқовнинг «Афандининг беш хоти-ни» ҳамда ўзи етган «Дилижон дайилари» каби спектакллар-ни саҳналаштирди. Асарлар устида ҳамжамчиликда узоқ ишлашга тўғри келди. Нихоят улар бошқирд томошабинла-рига манзур бўлди.

Шу йил май ойи охирида Стерлитамак шаҳрининг 230 йиллиги нишонланди. Андижонлик саҳна усталари шу тантананда иштирок этиш ниятидлар. Мақсад икки шаҳарни бирдорлаштиришди.

«Андижоннома» рўзномаси саҳифаларида ёзилишча, иноқ жамоа шу кунларда машҳур бошқирд драматурги И. Юмату-ловнинг «Нағиз фожияси» асарини саҳналаштириш устида кизгин иш олиб бормоқда.

ФЕРМЕРЛАР ФАОЛИЯТИ ҚОНИҚАРЛИМИ?

«Хоразм ҳақиқати»да чоп этилган ушбу сарлавхали мақо-лада баён этилишча, вилоят бўйича чорвачилиқ йўналиши-да 649, деҳқончиликда 220 нафар фермер фаолият қўрсата-пти. Ушбу ҳужалиқларга жами 4514 гектар экин майдони бирктирилган. Талбиркорлар қарамотида 15 мингдан зиёд қорамол, шу жумладан, 5 мингдан ортиқ сизир бор. Хўш улар фаолиятдан қониқиб ҳосил қилиш мумкинми? Ра-қамлар солиштирилганда деҳқон (фермер) ҳужалиқлари со-ни ошганили, фаолиятларида айрим ижобий силжишлар борлиги қўзга ташланади.

Янгибозор туманидаги «Ўзбекистон» жамоа ҳужалигидан Г. Бобоева, «Ширинқўнғирот» жамоа ҳужалигидан Р. Бо-боев, Хонқаддаги Навойи номи ҳужалиқдан Н. Қаландаров, Урганч туманидаги С. Қаландаров номи ҳужалиқдан К. Маткаримов каби фермерлар тушт ва сўт етиштириш бўйича шартномаларни ортиғи билан бажаришга эришмоқдалар. Бироқ ҳали қўпгина туман ҳамда ҳужалиқлардаги фермер-лар имконият даражасида ишлаймапти. Улар маҳсулдор-лиқни қамайтириб юбордилар. Богот туманида фермер ҳужа-лиқларининг сони 27, Ҳазораси туманида эса 5 тага қискар-ди. Шунингдек, қорамол бош сони 10 талдан кам бўлган 88 та деҳқон (фермер) ҳужалиғи бор. Озуқа экинларига ажра-тилган ҳар гектар ер ҳисобига етиштирилаётган маҳсулот жу-да оз. Богот туманида 5 та, Қўшқўпир туманида 4 та, Шовотда 43 та фермер ҳужалиғи тушт, 46 ҳужалиқ эса сўт тошпириш бўйича шартномани бажара олмади. Янгибозор туманида деҳқончилик билан шугулланганидан юзга яқин ҳужалиқнинг 54 таси йиллик режа ва шартномасини ушдала-мади.

Қузашилар шўни қўрсатадики, қўпгина фермер ҳужа-лиқларининг раҳбарлари ҳали маркетнинг, банк фаолияти, кредит, солиқ инвестиция ва реклама соҳасида етарли билим ҳамда тушунарча эга эмаслар. Иқтисодий ислотиини изчил амалга ошириб, фермерлар фаолиятини шу кун талбалари даражасида ривожлантириш энг долзарб вазифалардандир.

ТАЖРИБА ОММЛАШМОҚДА

Қува туманида бу йил 6 минг гектардан зиёд майдонда бошқоқли дош етиштириляпти. Омилкорлар урим-йигим қомбайнларига тақчиллик сезаётган бўсаларга, ҳал қилувчи онларни зўр уюш-қоқлик билан утказишга эришиб келишмоқда. Масалан, жорий йилда гада уримино 20 иш қўнуда яқунлашмоқчи. Шу ниятда пухта тайергарлик қўришмоқда. Ҳозирча 49 та дон қомбайни мавсумга тах қилди. Устаҳонда мутлақ ярқисқ ҳолатда етган 3 та қомбайни «Вилояттаромансервис» биртлашмаси томонидан зарур эҳтиёт қисмлар олиб келиниб, яхшилаб таъмирланди. Урим-йигим дарида ишнинг бир маромда кетишини таъминлаш мақса-дида туман техникаларини таъминлаш ва таъмирлаш очик ҳиссасдор-лик жамияти ташаббуси билан маҳсул уқув ташкил этилди. Уларда тажрибадорлар, муҳандислар машғулотлар утказдилар.

«Фаргона ҳақиқати» газетаси езишча, Қувада тадқиқотчиликни миришқорлари қўллаб қўллапти. Шу сабаб ҳам республика Гаулао-рот илмий-тектириш институти элита уруғчилик бўлими шу ерда жойлашган. Мақсуд илмгоҳ ҳозирда бутун воқий гаулақорларига эртапишар, иқлим шартинга мос бўлғой ва арпа навларини етиштириб бермоқда.

ҚУВА ҚАНДОЛАТИ — ОЛАМГА КЕТДИ ТОТИ

Азал-азалдан юртимизда маҳаллий шакарпаз-лик маҳсулотлари — ширинлик ва қанд-курслар тайёрланиб келинган. Новвот, пашмак, оққанд, турли қонфетлар тортиқ этилган. Аммо аякка тар-тибда тайёрланган бундай маҳсулотлар аҳоли-нинг эҳтиёжларини тўла қондираолмаслиғи та-биий эди. Фаргона водийсининг Қува шаҳрида қандолатчилик ишлаб чиқариш комбинатини қу-риш бошланганида узоқни кўзлаб иш тутилган-ди. Бугунга келиб ишлаб чиқариш салмоғи ва самарадорлиғи жиҳатидан комбинат мамлакат-да ўз ўрнига эга бўлди. Мухбиримиз комбинат бош директори Абдумухтор РАҲМОНОВ билан қўл-га киритиладиган ютуқлар в истиқболли режалар ҳусусида мулоқотда бўлди.

— Ўзбекининг дастурхони-ни қанд-курсеиз тасаввур этиб бўлмайди. Дилларга зав-қу шавқ, қўнғилларга ҳу-зурбахш этгувчи ҳам, бола-ларни қўвонтирувчи ҳам ширинликлардир. Илгарилар-да бундай маҳсулотларнинг қўп қисми бошқа респу-бликалардан келтирилган. Бун-дан ўч йил муқаддам ишга тушган комбинатимизда ут-ган фуқарат ичида катта иш-лар амалга оширилмоқда. 1993 йили қанча маҳсулот ишлаб чиқаришган бўлса, жо-рий йилнинг биринчи чора-тидаёқ шунча миқдорда қан-долат маҳсулотлари тайер-ланиб истеъмолчиларга жу-натилади. Меҳнатинг қаттиқ бўлса, топаннинг тоқлик бу-лар, деганлар. Йилдан-йил-га даромадимишга барака қи-рмоқда. Ун миллион турт юз минг сум соф фойда олин-ди. Бундан эса комбинат иш-чи-хизматчилари, қолавер-са, Қува шаҳри ва тумани аҳолиси манфаатдор бўлмоқ-да.

Комбинатимизда кара-мель, ирис, печенье, марме-лад цехлари фаолият қўрсат-моқда. Бизда ишлаб чиқа-рилган маҳсулотлар сифат-лиғи ва бежиримлиғи билан рақобатбардорлиқдир. Улар асосан республикамиз вилоятлари ва туманларида-ги ширинликларимизга жуна-тилкомоқда.

Карамель ишлаб чиқари-ладиган техник асбоб-уску-налар Германиядан келти-рилган. Печенье, ирис, мар-мелад ва дараже тайерлайди-ганлари эса Мустақил Дав-латлар Ҳамдустлиғида аъзо бўлган мамлакатлардан олиб келиниб фойдаланилмоқда.

Қарсқиди янгиликка ин-тилади, илгорт технологияга асосланиб, жаҳон андозла-рига мос тушадиган маҳсу-лотлар тайерлашга иштиёқ кучли бўлса, уша қорхона-нинг иқтисодий бақувватла-шиб бораверди. Қаранг, қу-валиқ йигит-қизларга Гер-маниядан келган маҳсул со-зловчи мутахассислар қисқа-гина фурсатда «Стрела-1200» маркази ускуналарда маҳсу-лот тайерлашни ургатдилар. Зукко ва пишк-пукта иш-лашни урганиб олган ешлар бугун меҳнат завқини сур-моқдалар. Ишчилардан Гу-ласал Шамсутдинова, Дил-фўза Муминова, Насиба Холматова, Гўлбаҳор Шари-пова, Содиққон Рустамов,

Наима Рузметовалар бошқа-ларга урناق қўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

Тинимсиз изланиб, инти-зомли бўлиб, ҳар бир соҳада иқтисодий самарадорликка асосланганлар ҳеч қачон до-га қўлишмайди. Фаол иш-мизга таққидий назар билан муносабатда бўлишга одатлан-ганимиз. Мақсад сифатли ва қўримлилиғи бежирим шир-ин-шакар қандолат маҳсулот-лари ишлаб чиқариш миқёс-ларини ортиқравертишди.

Насиб этса, иккинчи ярим йилликда комбинатдаги деяр-ли барча ускуналар янгила-ниб, тулалигича Германияда ишлаб чиқарилганларига ал-маштирилади. Бунинг учун барча шартномалар тузилган. Шу кунлари немислар дierer-дан бизга жунатилган асбоб-ускуналарни қабул қилиб оляимиз. Карамель ва пе-ченьеларни қалоқлаш учун этикетка ишлаб чиқарилади-ган техникани урнатиб, уни ишта туширганимиздан сўнг комбинатнинг имкони янада кеңгайди. Энг муҳими, оз ха-ражат қилиб қўлпроқ ва сифат-лироқ маҳсулотлар ишлаб чи-қаришга эришамиз.

Узингизга маълум, комби-натнинг муштали туришида таъминотчиларимизнинг таъ-харақатлари, шериклари-мизнинг қафолатли ҳамкор-ликлари қўл келмоқда. Маса-лан, карамель учун ишлати-ладиган қиём Қирғизистон Республикаси пойтахти Биш-кекда тайерланади. Улар маҳ-сулотини чет эл валютасига сотишди. Шунга қарамай, қирғизистонлик шериклари-миз узаро дустона муносабат-лар асосида ҳамкорлик қил-моқдалар. Қандолат маҳсулот-лари тайерлашни шакарсиз та-саввур қилиб бўлмайди. Ак-сарият ҳолларда шакарни ком-бинатга олиб келиб берган ташкилот ва қорхоналар биз-да тайерланаётган маҳсулот-ларни айирбошлаш йўли бил-лан олмақдалар. Бу эса ор-тиқча ҳаражатларни қамайти-рмоқда. Шерикларимизни эса қўғозбозлиғи идора югуриш-лардан халос этмоқда.

Ишчилар узуқсиз, бир ма-ромда ва самарали ишлаш-ларини таъминлаш комбинат раҳбариятининг бош вазифа-сидир. Март—апрель ойлари-да ишчиларнинг урточа ой-лик маошлари 1700—1800 сум-ини ташкил этиди. Албатта ил-горлар бундан икки-икки ярим барабар қўлпроқ маош олмақ-

далар. Ойлик маошлар ўз вақтида тарқатилмоқда.

Ижтимоий ҳимояга му-ҳим эътибор берилмоқда. Миллий байрамларда хайрия талбирларини утказиш анъа-нага айланган. Тўйу маъра-ка беъсизми, ҳатто тутилган кунларда ҳам ҳодимлари-миз моддий ва маънавий рағ-батлантирилмоқда. Шаҳар-даги 2-сонли болалар боғча-си комбинатнинг тулик ер-дамида ишлаб турибди. Бе-морлар ҳолидан хабар то-пиш, соғлом авлод учун қайғуриш катта савобдир. Қува туманидаги марказий туғруқхона ҳам комбинати-миз оталиғиди.

Ишчи-хизматчилар ком-бинат ҳисобидан воқийни-нг энг сулим — «Шоҳимар-дон» ва «Чимен» дам олиш масканларини зиерат қили-шиб, сайр-саҳатларга чиқ-моқдалар. Уларнинг фарза-ндлари учун «Баҳор» оромгоҳига бепул йўлланма-лар тарқатилмоқда.

Кейинги пайтларда маи-ший хизмат шаҳобчаларини ишчилар ҳузурига олиб ке-лишга эътиборни қаратдик. Сартарошлар ва қосиблар, турли савло донларни хиз-матчилари, ишчилар хизма-тида. Тиббиёт пунктда иш-чиларнинг саломатлигини тиклаш учун зарурий дори-лармонлар бепул берилае-тир.

Қорхонамиз ҳудудини бо-ғу роғларга, гулзорларга айлантириш ҳаракатидамиз. Боғлар бўй қўрсатиб қолди. Юз тул кўп, шунча тул шафтоли ва олма, ҳурмо, гилос ва узум ҳам ҳосилга кирди. Юзлаб тул анвойи гуллар яшнаб турибди.

Мустақил Ўзбекистони-мизнинг қандолат маҳсулот-ларини чет элларга сотиш учун дастлабки қаламлар қўйилмоқда. Жаҳон бозори-га Қува қандолати чиқади-ган кунлар яқин. Мустақил-лик шарофати туғайли ду-нега келган комбинатимиз жамоаси иқтисодий исло-хотлар йўлида илдам ҳара-кат қиллаверди. Ширинлик дустлик, тотувлик ва осойишталикнинг раъзий белгисидир. Эл-юрт дастур-хонлари ширин-шакар ноз-неъматларга бисёр бўлавера-ди.

«Қишлоқ ҳаёти» маҳсу-с мухбири
Дилмурод ҚИРГИЗБОВ
ёзиб олди.

БОҒНИ БОҚҚАН БОЛ ОЛУР

Яккабоғ туманидаги «Яккабоғ» ширкатлар уюш-маси вилоятда йириқ боғдорчилик ҳўжалиқлардан ҳисобланади. Жамоа аъзолари 521 гектар мевазор-дан 2820 тонна олма, 200 тонна турли мевачева, 261 гектар тоқзордан 3000 тонна ширин-шакар узум етиштириш ниятида фидокорона меҳнат қилишмоқ-да.

Биз ширкатлар уюшмаси раиси Шўҳрат Бекназа-ров билан боғбонларнинг шу кеча-қундуздаги олиб бораётган ишлари ва келгусидаги режалари ҳақида суҳбатлашдик.

— Бошқа соҳалар қатори боғдорчиликнинг ҳам ўзига яраша ташвиши бор. Ҳолва деган билан оғиз чучимагандек, дарахтларни экиб қўйган билан тон-на-тона ҳосил беравермайди. Мул-ҳосил етишти-ришнинг бош омилли уста боғбонлар тажрибасига суянган ҳолда ток ва мёва дарахтларини агротехника қоидалари асосида меҳр билан парварши қилишди. Қуз ва қиш фаслида бог ва тоқзорлар қатор ораларига гектарига 150-160 центнердан минерал, 2 тоннадан маҳаллий ўғит солдик. Шунингдек, чилла суви берил-ди. Бу амалга оширилган тадбир кунлар исёб кети-ши билан тушроқнинг қатламидаги намни узоқ вақт сақланишига имкон берди. Тоқзорлардан ортиқча новдалар кесиб ташланди, 46 гектар майдондаги эски меваги дарахтларни қў

1996 — Амир Темур йили

ХУНАР ИЛА ЭЛ ОБОД

Соҳибқирон Амир Темур «Хунар ила эл ободилар» нақсида амал қилиб, хунар соҳибларига алоҳида ҳурмат-эътибор билан қарарди. «Тузуқлар»да шундай дейилади: «Уш биринчи тоифа касбу хунар эгаларидир: буларнинг ҳар тоифа ва синфининг бўлаётганини давлатхонамга олиб келиб, уш урматин урин белгиланмики, сафарига ва хунар (муқом)да сано хунара керак яроқлар ва бошқа нарсаларнинг ҳозирлашлар».

Амир Темур замонида хунармандлар халқнинг маданий табақасини ташкил этувчи кишилар гуруҳига кирар эди. Айтиш жоизки, XV—XVI асрдаги шоирлар, олимлар, мухажбирлар, муаррихларнинг кўпчилиги давлат хунармандлари ва майда саноатчилар орасидан етишиб чиққан бўлиб, бу аниқгина Соҳибқирон даврида асос солинган эди.

Амир Темур замонида мамлакатда хунармандчиликнинг тўқувчилик, оймасозлик, дурдорулик, қўлчилик, кунчилик, тошпарошчилик, заргарчилик каби соҳалари юксак даражада тараққий этди. Халқ амалий санъатининг зардулик, қалпоқчилик, гисмандчилик, ёгон уймақорлиги ҳам ривожланди. Самарқанд, Бухоро, Кешла ва қўмалардаги мотилари, заррин нақшли гисмандлари жадон бозорига энг хариюртир молларга айланган.

Бу даврда Мовароуннахр шаҳарларида хунармандчиликнинг бирор соҳасига мослашган маҳддлар, тиллар, расталар бўлган, тешафурчилар, қилчиликлар, нов

войлар, қантолпақлар, газмолфурчилар, эликчулар, темирчилар, заргарлар, қуролсозар маҳддлари шулар жумласига кирган. Манбаларда Соҳибқирон хотинлардан бири Туман оқо Самарқандда тешафурчилар томонидан қўрилган айтилади.

Соҳибқирон замонида салтанат пойтахти Самарқанд нафақат олимфанд, маданият ва санъат, шунингдек, хунармандчиликнинг бутун дунёга машҳур марказига айланди. Бу руйи заманида дунёнинг турли бурчақларидан келган сайёҳлар олимлар, тожирлар муҳожирлар, элчилар қаторида минглаб хунармандларни уратиб мулкони эди. Улар шаҳар ва унинг чикарларидан истиқомат қилиб, мамлакат иқтисоди учун зарур нарсаларни ишлаб чиқарганлар. 1404 йил кузда Самарқандда бўлган Истанбўл элчиси Клавдио «Кундликлар»да шундай ёзган эди: «Шаҳарнинг бойлиги озиқ-овқатларнинг мўл ва арзонлигидангина эмас. Бу ерда қўлшаб ишлаб чиқариладиган атлас, қимдод, савдот паф ва тереонат сингари шохи газламалар, ута-элик ва бошқа нарсалар ҳам мулк эди. Поллох шаҳарнинг шухратини ошириш борасида шу қалар кўп санъат-ҳаракатлар қилдики, қайси мамлакатини фатҳ этган бўлса, уларнинг ҳаммасидан хунармандлар олиб келиб Самарқанд ва унинг теварак атрофини ерларга жойлашти

тирди. Поллох ҳар хил касб эгаларини тутлашга, айниқса, кўп хунарат қилди. Дамашқдан ҳар хил шохи газламалар тўкибшган, камон ва бошқа қурол-яроқлар ясайишган, шунингдек, жаҳонда энг юксак ҳисоб-донишган Дамашқ шити ва сопол ишлаб чиқаришга чикарлаган хунармандларини, ҳуллас, дуч келган ҳамма хунар эгаларини олиб келган эди. Туркиядан ўқ-ей усталарини, тош йўнучилар, қули гул заргарлар, ҳуллас, шаҳарда қанча хунарманд бўлса, барини олиб келган эди. Бундан ташқари, муҳажбирлар, кунчилик, арзамчи тўқувчилар ҳам олиб келилган эди. Арзамчи тўқувчилар бу ерларда шу вақтда расм бўлмаган нашо усмонлиги, зипир повларини устиришга киришдилар. Поллох теварак атрофидан Самарқандга олиб келилган турли тоифадagi эркак ва аёлларнинг ҳаммаси, айниқсаларича, бир юз эллик миндан ортқ эди. Булар орасида турк, араб, мавр ва бошқа элчилар, қатolik-юнонлар, насронилар, яқобиллар ва урта ташинувчи узига хос маҳддлар оид насронилар ҳам бор эди...

Самарқанд шаҳридаги ташкарилик — рабобли доҳилда турли-туман касбдаги хунармандлар маҳддлари бўлган. Самарқандда хунармандчилик шу қалар қар топганки, бирор хунар соҳиб Соҳибқирон назаридан четда қолмаган. Бу ерда Дамашқнинг энг моҳир тўқув

чилари, Халабнинг пахта йиғирувчилари, Анқаранинг мовут тўқувчилари, Эрон заргарлари, тош йўнучилари, ҳуллас, жула кўп касб-хунар соҳиблари Самарқандда мулк эдилар. Клавдио кўрсатишча, улар 150 минг бўлиб, турли дин, ирк ва элпта мансуб кишилар бўлган.

Мовароуннахрда маҳддлий ва четдан келирилган хом ашёдан турли нав шойи тўқиш кенг тарқалган. Манбаларда атлас, қимдод, қарбос, мисри, биюрас ва бошқа номдаги шойи ва чала шойи матолар тўқилган айтилади.

Мамлакат аҳолиси рўзгоридан наमतдан кенг фойдалангани сабабли уни ишлаб чиқариш хунармандчилик соҳасида катта урин тутган. Хатто ҳарбийлар қалқон ва совулар бўлмаган пайтларда наमत билан ҳимоялашиб жангга киришган.

Амир Темур даврида металл буюмлар ясаш юқори даражада кўпайилган эди. Темирчилар металл буюмлар ясаши тўғрисидаги ташкил этиб, баласари кетмон, белкуррак, тепла, эликчиликлар ва халқалари, бошқалари хунармандлар учун хилма-хил қуроллар — тош, ганч, ёгонча нақш содлаган асбоблар ҳамда алоҳид уй-рўзгор буюмларини ясар эдилар. Қурол-яроғ усталари алоҳид гуруҳ эдилар.

Самарқанд шаҳрининг бир дарвозасига уйма нақш солинган, у етти

хил металл қотишмасидан қилинган эди. Металл буюмларини ясайишган турли усталар: миҳчи, тақачи, сым чузувчи, тичоқчилар бўлган. Мовароуннахр шаҳарларида тайёрланган тичоқларнинг довроти ушга юртларга етибгани маълум.

Бу даврда олимий мис ишлаб-товоклар шаҳар аҳолиси кенг табақаларининг турмушига кириб борган эди. М.С. Массон Санкт-Петербургдаги Эрмитажнинг маданий таъинат тарихи буйича ёлғорликлар мажмуаси орасида бронзадан қилинган битта қатта ва иккита кичикроқ шамдон борлигини ва улар шахсан Амир Темурнинг буюртмаси билан моҳирона тайёрланганини айтиди.

Қўлчилик Амир Темур даври хунармандчилигининг энг ривожланган тармоқларидан бири эди. Айниқса, гўл соиб ишлаган товоқлар, арзон сопол идишлар, лойдан ясалган ёғичроқ ва уйвўнчулар мамлакат аҳолисининг кенг табақаларига кўпроқ маъқул тулган. Самарқанд қўлчилари ишлаган сопол товоқлар оқ ранг билан сирланган, устига турли нақшлар солинган.

Самарқанд хунармандчилигида тўқимачилик, металл ишлаш, бинкорлик ва қўлчилик асосий тармоқлар бўлиб, шаҳар аҳолисининг кўп қисми бу касблар билан шуғулланган. Тўқимачилик буюмларида, хунармандчиликнинг бошқа соҳаларида хараганга бозорда эҳтиж

катта эди. Шаҳарга яқин қишлоқлар аҳолиси ҳамда дашт жойда яшайдиган қўмачи ва ярим қўмачилар бозористеомолчилари бўлишган.

Самарқандда тўқилган турли матолар олис мамлакатларга ҳам олиб келирилган. Мовароуннахр шаҳарларида, айниқса Самарқанд, Бухоро тўқимачилари маҳддлий бозорлардан ташқари қўшми мамлакатлар билан савдо алоқалари уриган эдилар.

XV—XVI асрларда манбаларида таъкидланганча, Самарқандда ип ва шойи матолар ишлаб чиқариш кўпайган. Масалан, Самарқандда турли хил матолар олача, парча, дудоба ва бошқалари ишлаб чиқаришдан хунармандлар матоларга гўл солувчи усталар ҳам бўлишган.

XV—XVI асрларда манбаларида М.С. Массон археологик қазималарига қўра, турли шаклидаги ип, идишлар, қўзчалар, қаласлар, дор солиналган идишлар, пардоз ашлари ва бошқа рўзгор буюмлари кенг истеъмолда бўлган. Турли Амир мақбараси ва Улўбекнинг шаҳар ичкаричилиги саройи безакларида махсус тайёрланган рангли ойилардан фойдаланилган.

Самарқанд, Бухоро, Кешла ёгон уймақорлиги билан шуғулланган, балдай нақшлар солинган эликчилар, панжаралар, услуглар тайёрлаш

ган. Қоғоз ишлаб чиқариш Самарқанд хунармандчилигида алоҳида урин тутган. Савб соҳибларида қоғоз ишлаб чиқариладиган махсус устхоналар бўлган.

XIV аср охири ва XV асрда Самарқанднинг бошқа давлатлар билан иқтисодий ва маданий алоқаларининг қўлайиши натижасидан хунармандларни мажбурий суратда қўчириб келган эмас. Лекин олим таъкидлаганидек, «мажбурий суратда қўчириб келирилган эмас, балки Соҳибқирон Самарқандни обод қилиш, хунармандларни ҳар томонлама ҳимоя этиш, янги корхоналар, жумланин, қурол-аслаҳа, олтин ва қумуш тангаларни зарб этувчи корхоналарни очиб мақсадли моҳир усталарни битим асосида яъни, маълум миқдорда олтин билан ҳақ тулаш орқали олиб келган. Ажнайиб хунармандларнинг меҳнати эркин бўлганлигида маълумотлар кўп. Амир Темур вафотидан кейин, бобоси тахтга ўтирилган Халел Султон ушга усталардан ўз юртига кетишни хоҳлаганларни ҳурмат-иззатини жойига қўйиб жўнатиб юборган. Чунки замон нақибдан нотинч бўлиб, тоқт-туҳун қураш тўхтамасини сабабли корхона, устхонадан, йирик қурилишлар тақдирга тўхтаб қолган эди...

Ҳунардон Фафуров, доцент.

Қарим Эркин Тожиёвич Зоҳидов!

Муборак олтинги ёшнинг муносабати билан Сиз раҳбарлик қилаётган Хоразм вилояти меҳнат, иш билан таъминлаш ва аҳолини иқтисодий ҳимоялаш бошқармаси жамоаси, дусту қалрлонларингиз, ижолкор ҳамкасбларингиз ва барча қавм-қариндошларингиз номидан йўлланмаётган ушбу табрикномани қабул этинг. Умр деб атаймиш улуг неъматингиз 60-дондида чин дилдан қўлаётганларнинг ҳаммаси кўпчилик учун ибрат бўлади ҳаёт кечириб келган таъриқларингизни, қарийб 40 йиллик меҳнат фаолиятингиз давомида ҳурмат-эътибор қўзғатганингизни алоҳида таъкидлаймиз. Ушқ йиллардан бери вилоят, республика раҳбар илораларида самарали ишлаб-таъминатингиз, иқтисод фаилари номзоди илмий даражасига эришганлигингиз, мамлакат Олий Кенгашига сайланганлигингиз, «Хурмат» орлини, қўлаб бошқа ишлонлар билан тақдирланганлигингиз бундан далolat беради. Ёзувчи дустларингизнинг бугунги қўнлардаги табриқлари алоҳида қадрга эга. Чунки турли масъул лавозимларда ишлаган билан бирга ижод заҳматини чекиб яратиб келган асарларингиз китобхоналарга яхши таъини. Очерклар, ҳикоялар, «Тузук», «Хоразм фожияси», «Дуоибад» қиссалари қўлдошларимизда қизқичқил уйотганлиги бежиз эмас. Сиз ушунга гўл қўнғичи қўнда муборакбод этар эканмиз, сийҳат-саломатлик, узоқ умр тилаймиз. Фарзандларингиз — Утилжон, Улўбек, Гулнора, Зулфия, 10 нафар набираларингиз бахту қамолтини қўп йилу қўп ойлар қўриб юришганини ният қилиб қоламиз.

Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалик вазирлиги ТОШКЕНТ ДАВЛАТ АГРАР УНИВЕРСИТЕТИ

1996 йил ҳисобига қуйидаги ихтисослар бўйича аспирантурага
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Қўнғичи бўлим: биофизика, селекция, ҳусусий зоотехника, макроиктисод, дин фалсафаси ва ҳур фикрлик.

Сиртки бўлим: экология, усимликларни ҳимоя қилиш, макроиктисод, микроиктисод.

Аспирантурага кирувчилар аризани университет ректори номига қуйидаги ҳужжатлар билан бирга топширишади: шахсий варақа, таржimai ҳоли, иш жойидан тавсифнома, чоп этилган илмий ишларининг руйхати еки қираётган ихтисоси бўйича реферат, диплом ва синов дафтарчасидан қўчирма, меҳнат дафтарчасидан қўчирма.

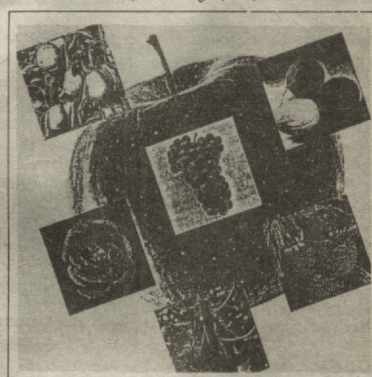
Аспирантурага кирувчилар кириш имтиҳонларини қуйидаги фаилардан топширишади: танланган ихтисоси бўйича, фалсафа, чет тилидан.

Ҳужжатлар қуйидаги манзилгоҳга юборилсин: 700140. Тошкент—140. ТошДАУ, аспирантура бўлими, тел. 63-96-29.

Каратан — ўсимлик халоскори

Каратан кўпгина қишлоқ хўжалик экинларини ун-шудринг касалидан халос этувчи, ўсимлик сиртидан таъсир қилувчи самарали фунгицид дори ҳисобланади. Афзаллик жиҳати яна шундаки, бир йўла ўргимчаккананани ҳам йўқ қилади.

Каратани 35 фоиз даражасида тайёрлаб, бодиринг (гектарига 0,5-1,0 литр), қовун-тарвуз (гектарига 0,8-1,0 литр) палакларига, шунингдек, узум (гектарига 1-1,5 литр), олма ва пок (гектарига 1-2 литр), атиргул ва маймунжон (0,1 фоизли концентрат) сингари ўсимликларга ишлов бериб, ун-шудринг ҳамда ўргимчакканадан ҳимоя қилишда фойдаланиш тавсия этилади.

Қўшимча маълумотлар юзасидан, Германиядаги «АгрЕво» фирмасининг Ўзбекистон ваколатхонасига мурожаат этиш.

Манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Юлиус Фучик кучаси, 7-уй, 56-квартира, Тел.: 33-35-25, Факс: 30-20-31.

ТАШКИЛОТ

Тошкентдаги омборидан қуйидагиларни пул утказиш йўли билан еки векселларга сотади: — эни 84 сантиметр бўлган газета қоғози; — эни 84 сантиметрлик, А—4 русумидаги ёзув қоғози; — 115 г/м русумдаги ялтироқ қоғози; — калъа — андаза олиш қоғози; — миллиметрларга ажратилган махсус қоғози; — қоғоз қўтилар учун мулжалланган картон; — крафт қоғози;

ФАРҒОНА ЧЕТ ЭЛЛИК НИГОҲИДА

Бу китоб уч бўлимдан иборат. Биринчи бўлимда вилоят тўғрисида географик-демографик маълумотлар, иккинчи бўлимда агросаноат тармоқларининг ривож, урчонисидан немис сармоядорларининг ўзбекистонликлар билан ҳамкорлик қила оладиган саноат корхоналарининг номлари ва манзилгоҳлари берилган.

— Ушбу китоб немис ва ўзбек халқларининг иқтисодий ҳамкорлигини янада кенгайтиришга хизмат қилишига ишончим комил, — дейди муаллиф И.Штробах вилоят ҳокими яўлаган мактубида.

М. РАХИМОВ.

Тошкент шаҳар Бектемир тумани маданият бўлимининг йўқолган ениги паттаси муҳрлари бекор қилинади.

Тошкент шаҳар Ҳамза туманидаги «Мангзулоб» ҳусусий фирмасининг йўқолган муҳр ва штампни бекор қилинади.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32

ТЕЛЕФОНЛАР, Мухаррир уринбосарлари — 33-44-43, 33-16-27. Масъул котиб — 33-09-93.

Дехқончилик бўлими — 36-56-35, 36-54-51. Ижтимоий ҳаёт бўлими — 36-56-34. Маданият, адабиёт ва санъат бўлими — 36-56-36. Ахборот ва спорт бўлими — 36-54-54. Шикоят, хат ва маъмурий органлар бўлими — 36-54-52.

ҲИЖРИЙ-ҚАМАРИЙ ЙИЛ ТАҚВИМИ

Мана биз Аллоҳ таолонинг инояти ила ҳижрий-қамарий тақвими бўйича 1416 йил билан хайрлашиб, 1417 санага ҳам етиб келдик. Утган йилда Аллоҳ таоло бизларга тинчлик, омонлик ато этиб, дастурхонимизни тўкинчилик билан утказишга насиб этди.

Ҳижрий йил ҳисоби икки хил — ҳижрий-шамсий. Бунда ер шарининг Қуеш атрофида айланиш ҳаракати асосида олинган бўлиб, 365-366 кундан иборат. Ҳижрий-қамарий тақвимида эса ойнинг ер атрофида айланиш ҳаракати асос қилиб олиниб, 354-355 кун бир йил.

Биз рузномамиз саҳифасида мучал, мелодий тақвимлар ҳақида маълумот берган эдик. Мана бу сонимизда кўп муштарийлар илтимосларига биноан ҳижрий-қамарий тақвими ҳақида сўз юритаемиз.

Ҳижрий-қамарий тақвими пайгамбарларимиз ҳазрат Мухаммад алайҳиссаломнинг Маккаи Мукаррамадан Мадинаи Мунавварага кўчган кўнлари (милодий йил тақвими бўйича 622-йил 16 июнь) бўлган бўлиб, пайгамбаримиздан кейинги иккинчи ҳалифа Умар бинни Ҳаттиб то

монларидан ҳижратдан (қўчишдан) 18 йил утгандан сўнг жорий этилганлир.

Азиз биродарлар! Аллоҳ таоло ҳижрий-қамарий тақвими бўйича 1417 йилни барча инсонларга табарруқ ва саодатли, файзли, мулкчилик, арзончилик ҳамда барокатли қилиб, бизларга метиндек зўр ирода ва қувват, матонат, дилимизга гузаллик, танамизга сийҳат-саломатлик, руҳимизга равшанлик, узоқ умр, иймон, бахт-саодатли қўнлар ато этиб, дилимиздаги барча эзгу ниҳтларимизни инобатга олсин.

Шойлёс ШОҲАЙДАР ўғли.

Болалар қўйлаганда қўнғиллар яйраб, ором олади. Юрти тинч-омон, осмон беғубор жажжиларини ана шундай юракдан қўлаб, юракларга ҳушр бахш этишади. Устозлари Ж. Фозилов раҳномалигида янги қўнғил ўрнатилган 4-сон санаторий мактабида таҳсил олишади. Улар қўйлаганда қўнғил мустақил Ўзбекистон ҳақида, тинчлик, озолик ҳақида.

Бош муҳаррир Неъмат ЁКУВОВ
Рузнома таҳрир хайъати: Расулмат ХУСАНОВ, Мирзажон ИСЛОМОВ, Махмуд МИРЗАЕВ, Эркул ЗИКРИЕВ, Сиддиқжон МУҲАММЕДЖОНОВ, Мирғиёс ҚАЙОМОВ (бош муҳаррир уринбосари), Суннатилла САЙДАЛИЕВ, Обиджон ҒОФУРОВ (масъул котиб), Равайн БОБОМУҲАМЕДОВ.

ҲОМИИЛАР:
«ЎЗМЕВАСАБЗАВОТУЗМУСАНОАТ» УЎШМАСИ
«Ўзқишлоқ хўжалик таъминот тўзатиш» давлат-ширкат кўмитаси
«Қишлоқ ҳаёти» — «Қишлоқ ҳақиқати» газетасининг вориси